

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Навчально-науковий інститут журналістики

Кафедра кіно- і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана/директора

навчальної роботи

Віталій КОРИСЄВ

«04» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасне аудіо-візуальне виробництво: продукт (постпродакшн)
для студентів

галузі знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни: обов'язкова

02 культура і мистецтво
021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво
перший(бакалаврський)
Сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення

Мова викладання, навчання

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022/2023
Семестр 3-5
Кількість кредитів ECTS 14

та оцінювання українська
Форма заключного контролю екзамен
Викладач: Мужук Леонід Петрович, народний артист
України, професор кафедри кіно,-телемистецтва.

Пролонговано: на 20__ /20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник(и): Мужук Леонід Петрович, народний артист України, професор кафедри кіно-і телемистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри кіно-і телемистецтва

(підпис)

проф. Віта ГОЯН

Протокол № 13 від «24» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

Анастасія ВОЛОБУЄВА

1. Мета дисципліни – фахове опанування студентами сучасних методів організації створення фільмів і телепрограм – у монтажному, тонувальному та завершальному періодах виробництва; підготувати майбутнього режисера кіно і телебачення до практичної творчої співпраці і технологічної взаємодії з адміністративними, творчими та технічними працівниками, які беруть участь у створенні екранного твору; оформляти документацію фільму та організувати його виробництво; кваліфіковано керувати сучасним складним художнім процесом у звукозаписуючих та телевізійних павільйонах, в апаратно-студійних блоках та в аудіо-, відеомонтажних із метою створення екранного твору.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва; базові творчі принципи екранної творчості і художньо-естетичну природу аудіовізуального мистецтва; особливі вимоги до роботи на зйомках, у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів; концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру; принципи видового та родового поділу драматургії мистецтв; природу та суть конфлікту; природу і види дії у творі; способи творення характерів персонажів; принципи аналізу екранної продукції щодо її художніх та медійних особливостей; фінансово-адміністративні принципи організації мистецьких заходів, діяльності виробничих колективів, телевізійних каналів та інших закладів аудіовізуальної сфери.

2. Вміти аналізувати аудіовізуальний твір з огляду на сукупність усіх його компонентів; характеризувати драматургічні засоби виразності у практичній діяльності сценариста і режисера в процесі творення різножанрових фільмів і телепередач; втілювати свій авторський задум у формі сценарію екранного твору.

3. Володіти елементарними навичками спостереження, відбору матеріалу, аналізу елементів екранного твору, аргументовано висловлювати свою думку в формі відгуку або рецензії.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Нормативна дисципліна “Сучасне аудіо-візуальне виробництво: продукт (постпродакшн)”: про сучасні методи організації створення фільмів і телепрограм у монтажному-тонувальному та завершальному періодах виробництва. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти набудуть теоретичних знань у галузі аудіовізуальної творчості, практичних навичок роботи на завершальній стадії виробництва аудіовізуальних творів різних видів і жанрів, отримують основні уявлення про систему дистрибуції, або «просування» екранних творів до глядача.

4. Завдання (навчальної дисципліни):

Надати знання та навички – здійснювати сценарно-режисерську роботу на виробничому етапі (постпродакшені) по створенню аудіовізуальних творів різних видів, жанрів; планувати і організувати роботу колективу для виконання професійних завдань; оформлювати виробничу документацію (заявка, календарно-постановочний план, кошторис); кваліфіковано ставити завдання учасникам творчої групи.

Дисципліна спрямована на формування наступних фахових компетентностей:

1. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

2. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

3. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.
4. Здатність здійснювати професійну діяльність із застосуванням сучасних досягнень теорії та методології аудіовізуального мистецтва та виробництва з урахуванням широкого спектру міждисциплінарних зв'язків.
5. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.
6. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
7. Здатність здійснювати ділову комунікацію.
8. Вміння опрацьовувати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий критерій</u> оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва; базові творчі принципи екранної творчості і художньо-естетичну природу аудіовізуального мистецтва.</i>	<i>Практичні заняття. Самостійна робота</i>	6/4	10
1.2	<i>Знати особливу специфіку роботи у прямому ефірі і при підготовці телевізійних програм різних жанрів; як використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру; мати уявлення про відповідальність визначальної ролі сценариста і режисера у виробництві аудіовізуального твору.</i>	<i>Практичні заняття</i>	3/2	5
1.3.	<i>Розуміти нерозривний взаємозв'язок між драматургією твору і режисерським його втіленням з огляду на практичну реалізацію як авторського так і режисерського задумів.</i>	<i>Практичні заняття</i>	3/2	5
2.1	<i>Вміти визначати види та жанри екранного твору; формувати і використовувати змістовні рівні екранного твору: естетичний, інформаційний, виразний, образний;</i>	<i>Екзамен Підсумкова КР</i>	10/5	15

2.2.	Вміти здійснювати аналіз екранної продукції з характеристикою усіх її функцій, а також мотивувати психологію вчинків дійових персонажів, визначати їх моральні та світоглядні позиції; самостійно виявляти художні особливості режисерського стилю за критично визначеними ознаками.	Практичні заняття. Екзамен	10\5	15
3.1	Презентувати результати аналізу у змістовній доповіді; оформлювати аналіз та висновки у критичних матеріалах – відгуках та рецензіях; Аргументувати власну позицію, точку зору, відстоювати своє художнє бачення у дискусії.	Самостійна робота Практичні заняття	20/10	30
4	Автономність у виконанні аналізу екранного твору, підготовки доповідей та критичних матеріалів. Аргументованість висновків і готовність їх відстоювати в системі власних світоглядних орієнтирів, відповідальність	Самостійна робота. Практичні заняття	10/10	20
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4
Програмні результати навчання (назва)								
Передбачати реакцію аудиторії на екранний продукт, застосовуючи положення і методи кіноаналізу та практичні принципи організації кінопроцесу.	✓	✓	✓					✓
Оцінювати свій чи чужий екранний продукт.				✓	✓	✓	✓	
Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук.	✓	✓	✓					✓

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж кожного семестру 47 % годин відводиться на аудиторні заняття (практичні заняття, ситуативні вправи на лекціях, модульні роботи) і 53 % – на самостійну роботу – створення сценарію і підготовка на його основі проєкту ігрового фільму.

Закінчується вивчення предмету екзаменом у 5-му семестрі. Під час складання підсумкового контролю – екзамен (у письмовій формі) студент може отримати максимально 40 балів, мінімально – 24 бали.

Схема формування оцінки в 3 семестрі.

За підсумками семестру за всі види робіт (аудиторні, самостійні, модульна контрольна робота) студент може набрати мінімально 60 балів, максимально 100 балів. У 5, підсумковий семестр, з набраних балів переноситься 20% від набраної кількості балів, максимально 20 балів, мінімально 12 балів.

	ЗМ 1, 2	
	Min. 60 – балів	Max. 100 балів
Усна відповідь і участь у дискусіях на практичних	12x4=48	16x5=80
Модульна контрольна робота	12	20

Схема формування оцінки в 4 семестрі.

За підсумками семестру за всі види робіт (аудиторні, самостійні, модульна контрольна робота) студент може набрати мінімально 60 балів, максимально 100 балів. У наступний, 5 семестр, із набраних балів переноситься 20% від набраної кількості балів, максимально 20 балів, мінімально 12 балів.

	ЗМ 3, 4	
	Min. 60 – балів	Max. 100 балів
Усна відповідь і участь у дискусіях на практичних	12x4=48	16x5=80
Модульна контрольна робота	12	20

Схема формування оцінки в 5 семестрі.

Упродовж семестру за всі види робіт (аудиторні, самостійні) студент може набрати 12 балів мінімально, 20 балів максимально. У кінці семестру до них додаються бали за 3 (12 балів мінімально, 20 балів максимально) і 4 семестри (12 балів мінімально, 20 балів максимально). Таким чином, на екзамен студент виходить, маючи максимально 60 балів. Рекомендований мінімум на екзамен – 36 балів, критично-розрахунковий мінімум – 20 балів.

	ЗМ 5, 6	
	Min. 12 – балів	Max. 20– балів
Самостійна сценарна робота	12	20

7.1 Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу та виконання самостійних робіт.

3 семестр

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	40	60 (12 балів, 20 %, переходить у 5 семестр)
Максимум	40	60	100 (20 балів, 20 %, переходить у 5 семестр)

4 семестр

	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	40	60 (12 балів, 20 %, переходить у 5 семестр)
Максимум	40	60	100 (20 балів, 20 %, переходить у 5 семестр)

	Змістовий модуль 5, 6	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	12 (додаються 24 бали з 3, 4 семестрів)	24	60
Максимум	20 (додаються 40 балів з 3, 4 семестрів)	40	100

5 семестр

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – екзамен. Максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів, мінімально – 24 бали.

Екзамен відбувається у вигляді розгорнутої відповіді на 2 теоретичних запитання, а також поетапному створенню ігрового екранного твору із презентацією його на підсумковому оцінюванні.

Критеріями оцінювання відповіді студента на екзамені є ті ж критерії, що застосовуються під час оцінювання його роботи під час семінарських занять, а саме володіння теоретичним матеріалом, вмінням логічно та критично висловлювати свою думку, ілюструвати відповідь яскравими прикладами екранних робіт з висловленням власної оцінки, оперування термінологією з драматургії та режисури, а також виробництва аудіовізуального твору; використовувати в аналізі знання специфіки компонентів екранних творів ігрового та неігрового видів, їх базових основ та специфіку системи виражальних засобів.

У 3 і 4 семестрах, під час затвердження авторського задуму і захисту екранного твору, обґрунтувати можливість реалізації його естетичної функції, а також охарактеризувати його суспільну спрямованість; описати потенційні художні особливості, технологічні характеристики. У 5 семестрі – на презентації робочого (чорнового) варіанту фільму чітко визначити вид та жанр екранного твору та зробити загальний аналіз його творчо-виробничого процесу, обумовивши специфіку реалізації свого задуму в досягненні поставленого результату.

- умови допуску до екзамену:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент може отримати впродовж трьох семестрів максимально 60 балів (20+20+20), рекомендований мінімум – 36 балів, критично-розрахунковий мінімум – 20 балів. Мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових під час іспиту – 24 бали.

Студент, який набрав меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 20 балів до складання екзамену не допускається.

7.2. Організація оцінювання:

Дисципліна поділена на 6 змістових модулів. Кожен змістовий модуль включає в себе практичні заняття та самостійну сценарну роботу студентів, що підлягають рейтинговому контролю за рівнем засвоєння знань програмного матеріалу відповідної до семестрової частини курсу та набутих студентом певних фахових навичок:

Змістовий модуль 1. Проведення монтажних робіт в постпродакшні .

- Тема 1. Творчий інструментарій режисури ігрового фільму в постпродакшні.
- Тема 2. Робота режисера над створенням документального фільму в постпродакшні.
- Тема 3.. Застосування сучасних технологій у монтажному періоді.
- Тема 4. Методологічні засади відбору монтажного матеріалу в певних жанрах аудіовізуальної творчості.
- Тема 5. Драматургічна організація епізодів та її специфіка у монтажі неігрового фільму.
- Тема 6. Монтаж зображення, вибір формату стилістики майбутнього фільму.

Змістовий модуль 2. Звукове вирішення фільму.

- Тема 7 . Звукова партитура фільму.
- Тема 8. Проблема роботи з акторами під час тонування з метою оптимальних художніх рішень у створенні характерів екранних персонажів
- Тема 9. Звукові виражальні засоби та їх творче використання засобами звукорежисури
- Тема 10. Специфіка організації мовної структури фільму.

Змістовий модуль 3. Музичне оформлення фільму

- Тема 11. Музичне оформлення фільму.
- Тема 12. Запис та обробка шумів.
- Тема 13. Перезапис, як заключний цикл у роботі зі звуком у фільмі.

Змістовий модуль 4. Звуко-зоровий режисерський синтез аудіовізуальних творів.

- Тема 14. . Принципи звуко-зорового режисерського синтезу аудіовізуальних творів.
- Тема 15. Монтаж зображення та звуку як система органічної єдності екранного твору.
- Тема 16. Значення звуко-зорового режисерського синтезу для пошуку стилістики твору.
- Тема 17. Завершальний етап звуко-монтажних робіт.
- Тема 18. Оформлення документації в постпродакшні (створення монтажного аркушу).

Змістовий модуль 5. Звуко-монтажна структура фільму як система розробки художньої мови кіно

- Тема 19. Звуковий образ.
- Тема20. Кінематографічний образ як синтетична єдність.
- Тема 21. Метафори та символи .
- Тема22. Технологія постпродакшн як системне завершення творчо-виробничого процесу в роботі над екранним твором .
- Тема 23. Дотримання виробничої та технологічної дисципліни.

Змістовий модуль 6. Дистрибуція аудіовізуальних творів

- Тема 24. Провідна роль режисера для досягнення економічного результату в просуванні та реалізації екранного твору на ринку.
- Тема 25. Форми й методи дистрибуції аудіовізуальних творів.
- Тема 26. Специфіка роботи на сучасному ринку.

Часткове звітування за самостійну роботу – частина 1 (пошук авторського задуму, визначення теми, ідеї, формування концепції сценарію, створення синопсису, формування режисерської концепції входить до модульної контрольної роботи № 1 у ЗМ2; створення сценарію, підготовка постановочного проєкту входить до модульної контрольної роботи № 2 у ЗМ4; створення режисерського сценарію, оформлення виробничої документації на проєкт, окреслення творчих та виробничих завдань усім учасникам зйомочної групи проєкту, презентація комплексного проєкту – самостійна робота, яка входить до ЗМ6.

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (практичні заняття, самостійна робота, модульні роботи) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Успішне виконання завдання (практичні, самостійна робота (створення проєкту) – створення літературного і режисерського сценаріїв та зйомки, монтаж і презентація фільму, екзамен) – отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки.

Загальна сума балів за кожен семестр – 100 балів. У 5 семестр з 3-го і 4-го семестрів переноситься мінімум 12, максимум 20 балів.

У 5 семестрі студент може набрати максимально 20 балів (мінімально 12 балів), до яких додаються 40 балів максимально (24 бали мінімально) з 3 і 4 семестрів. Підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів, мінімум 24 бали.

Самостійна робота – підготовка проєкту ігрового фільму

Оцінювання проєкту: максимальна кількість балів – 20 (мінімально 12), що складаються з таких компонентів: 1) оригінальність та актуальність авторського задуму, 2) художній рівень сценарію, 3) грамотне виконання усієї творчої та виробничої документації.

Усі семестрові роботи (практичні, самостійна робота) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися в Google Class у робочий час. На перевірку роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент з поважної причини пропустив семінар, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення семінару.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

Назви тем	Кількість годин		
	у тому числі		
	консулт	Практ	сам. робота
3 семестр			
Змістовий модуль 1. Проведення монтажних робіт в постпродакшні .			
Тема 1. Творчий інструментарій режисури ігрового фільму в постпродакшні.		6	6
Тема 2. Робота режисера над створенням документального фільму в постпродакшні.		4	6
Тема 3. Застосування сучасних технологій у монтажному періоді.		4	6
Тема 4. Методологічні засади відбору монтажного матеріалу в певних жанрах аудіовізуальної творчості		4	6
Тема 5 Драматургічна організація епізодів та її специфіка у монтажі неігрового фільму.		4	6
Тема 6. Монтаж зображення, вибір формату стилістики майбутнього фільму.		4	6
Змістовий модуль 2. Звукове вирішення фільму.			
Тема 7. Звукова партитура фільму.		4	6
Тема 8. Проблема роботи з акторами під час тонування з метою оптимальних художніх рішень у створенні характерів екранних персонажів		4	6
Тема 9. Звукові виражальні засоби та їх творче використання засобами звукорежисури		4	6
Тема 10. Специфіка організації мовної структури фільму		2	6
Модульна контрольна робота.		2	
Всього за 3 семестр	4	42	60
4 семестр.			
Змістовий модуль 3. Музичне оформлення фільму.			
Тема 11. Музичне оформлення фільму.		6	10
Тема 12. Запис та обробка шумів.		8	12
Тема 13. Перезапис, як заключний цикл у роботі зі звуком у фільмі		6	10

Змістовий модуль 4. Звуко-зоровий режисерський синтез аудіовізуальних творів.			
Тема 14. . Принципи звуко-зорового режисерського синтезу аудіовізуальних творів.		6	12
Тема 15. Монтаж зображення та звуку як система органічної єдності екранного твору.		6	10
Тема 16. Значення звуко-зорового режисерського синтезу для пошуку стилістики твору.		6	12
Тема 17. Завершальний етап звукомонтажних робіт.		6	12
Тема 18. Оформлення документації в постпродажині (створення монтажного аркушу)		4	12
Модульна контрольна робота		2	
Всього за 4 семестр	0	50	90
5 семестр			
Змістовий модуль 5. Звуко-монтажна структура фільму як система розробки художньої мови кіно			
Тема 19. Звуковий образ.		6	8
Тема20. Кінематографічний образ як синтетична єдність.		8	8
Тема 21. Метафори та символи .		8	8
Тема22. Технологія постпродакшн як системне завершення творчовиробничого процесу в роботі над екранним твором .		8	8
Тема 23. Дотримання виробничої та технологічної дисципліни		8	8
Змістовий модуль 6. Дистрибуція аудіовізуальних творів.			
Тема 24. Провідна роль режисера для досягнення економічного результату в просуванні та реалізації екранного твору на ринку		6	8
Тема 25. Форми й методи дистрибуції аудіовізуальних творів		6	8
Тема 26. Специфіка роботи на сучасному ринку		4	4
Модульна контрольна робота		2	
Всього за 5 семестр	4	56	60
Всього	8	148	210

Загальний обсяг –420 год., в тому числі:

практичні – **148 год.**

Самостійна робота – **210 год.**

Звукорежисери **54 год.**

Консультації – **8 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Десятник Г., Мужук Л. Основи організації кінотелевиробництва. – К., 2019.
2. Мужук Л. Художня правда в документальному фільмі. Екранознавство. Випуск 4. Зб. наук. та навч.-метод. статей. – К., 2020. – С.73-84.
3. Брюховецька Л. І. Поетична хвиля українського кіно. – К., 1989.
4. Ільєнко Ю. Парадигма кіно. – К., 2003.
5. Ширман Р. Н. Режисура документального кіно і телевізійного фільму. – К. : Вид-во КНУ, 2015. – 132 с.
6. Ткаченко А. Кіносценарій як межисистемне явище // Мистецтво слова : Вступ до літературознавства. – К., 2003. – С.132-136.

Додаткова:

1. Літературний словник-довідник / Під ред. Гром'яка Р. Т., Коваліва Ю. І., Теремка В. І. – К., 1997.
2. Свербилова Т. Г. Драматургія // Історія української літератури ХХ століття : У 2 кн. – Кн. 1. – К., 1998. – С. 368-391.
3. Брюховецька Л. Приховані фільми: українське кіно 1990-х. — К., 2003. — 384 с.
4. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896 — 1995 / Пер. із франц. — Київ, КІНО-КОЛО, 2005. — 464 с.
5. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті: [монографія] / Академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва. — К. : Фенікс, 2007. — 296 с.
6. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – 752 с. (Nota bene).
7. Миславський В. Н. Кінословник: Терміни, визначення, жаргонізми. – Харків, 2007. – 328 с.
8. Шупик О. Б. Становлення українського радянського кінознавства. — К., 1977

Додаткові ресурси:

Провідні інформаційні ресурси в Інтернеті, що відстежують тенденції розвитку кіно, узагальнюють світовий досвід:

1. www.aivf.org – Асоціація незалежних кинувиробників, інформаційне джерело для незалежних виробників малобюджетних фільмів.
2. www.afionline.org.au – Амераканський кіноінститут. Центр, що здійснює архівні дослідження, вивчає проблеми історії кіно, його естетики, кіноосвіти.
3. www.bfi.org.uk – Британський інститут кіно (архіви, публікації, сценарії).
4. www.cilect.org – CILECT (Міжнародна асоціація шкіл кіно й телебачення, що розробляє широкий спектр проектів. Розташована у Брюсселі.
5. www.facets.org – Сінематека, що пропонує фільми.
6. www.focalpress.com – Focal Press – сайт, що відстежує появу нових досліджень та книг з

проблем сучасних мас-медіа.

7. www.documentary.org – сайт Міжнародної асоціації документального кіно.
8. www.loc.gov – Бібліотека Конгресу США
9. www.soc.org – міжнародний сайт товариства кінооператорів, що відстежує новітні тенденції розвитку операторського мистецтва.
11. www.ufva.org – сайт Асоціації університетів - організації, що об'єднує навчальні заклади у галузі кіно.
12. boxofficeguru.com – сайт статистичних даних по кінематографу (касових надходжень та ін.)
13. www.cineweb.com – CINEWEB – сайт з проблем кіновиробництва.
14. www.allmovie.org – база даних по кінематографу
15. www.us.imdb.com – база даних по фільмах та загалом по кінематографу.

Сайти, що висвітлюють сучасні проблеми сценарної майстерності:

1. www.cinestory.com – база даних для сценаристів
2. www.newcenturywriter.com – сайт письменницької премії «Нове століття».
3. www.screenplay.com, www.screenstyle.com, www.writersstore.com – сайти, що надають програмне забезпечення та поради для сценаристів
4. [www.scscreenwriting](http://www.scscreenwriting.com) – сайт, що відстежує сценарні новації та тенденції сценарного ремесла.
5. <http://www.cinemotionlab.com> – сайт, що дає поради сценаристам (і загалом кінематографістам).
6. <http://kinodramaturg.ru/> – сайт: майстер-класи кінодраматургів, сценарії, сценаристи, відео.

Підбірка фільмів, що визнані найкращими професійним середовищем - <https://topdocumentaryfilms.com/>

Популярні проекти BBC - <https://www.youtube.com/playlist?list=PLB0B9AF5754158BA9>.